

стр. 5 **Среци на селата в с. Смиловци**

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В СЪРБИЯ

Братство

ISSN 2466-4100

novo.bratsvo.rs

ГОДИНА VI • БРОЙ 133 • 26 август 2022 година • Безплатен екземпляр • Основател: НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ НА БЪЛГАРИТЕ В СЪРБИЯ

стр. 7
**В Босилеград се проведе XIII
Международен фолклорен фестивал
„Босилеградско краище пее и танцува”**

**Босилеград се сдоби с машина за
пробиване на кладенци**

стр. 3

ИНТЕГРИРА МУЛТИКУЛТУРАЛНОТО РАЗВИТИЕ МЕЖДУ СЪРБИЯ И БЪЛГАРИЯ

Портал far.rs **FAR** **ФАР**
MULTIMEDIJALNI INTERNET PORTAL
НА БУГАРСКОМ I SRPSKOM JEZIKU
МУЛТИМЕДИЕН ПОРТАЛ
НА БЪЛГАРСКИ И СРЪПСКИ ЕЗИК

Босилеградско спортно лято 2022

Турнири по футбол на малки врати, волейбол, тенис на маса и тенис

По традиция в рамките на мероприятияето „Босилеградско спортно лято“ Община Босилеград и Спортният съюз на Община Босилеград през юли и август организираха редица турнири и то по: футбол на малки врати, волейбол, тенис

на маса и тенис.

И тази година участието в турнирите бе безплатно, а за най-успешните състезатели и отбори общината осигури купи, медали и грамоти.

ФУТБОЛ НА МАЛКИ ВРАТИ

Турнира по футбол на малки врати за мъже и този път предизвика най-голям интерес сред любителите на спорта в нашия град, а трибуните около малкия стадион на Спортния комплекс „Пескара“ бяха постоянно изпълнени по време на мачовете. Победител в състезанието стана отборът „Дуга“, на второ място се класира „Краин дол“, на трето - „Вечно втори“, а четвърто място зае „Пекара Басер“.

За най-добър футболист на турнира бе избран Марко Костов от „Дуга“, най-резултатен голмайстор бе Мирослав Георгиев от „Краин дол“, а наградата за най-добър вратар бе присъдена на Виктор Йорданов, член на шампионския състав „Дуга“.

Победител в турнира за „пионери“ (деца на възраст от V до VIII клас) бе отборът „Неки нови клинци“, второ място спечели „Виша сила“, а трето - „Премиум“. За най-добър футболист на състезанието бе избран Михайло Николов, най-резултатен голмайстор бе Матия Василков, а най-добър вратар Петър Зарев.

При „петлетата“ (деца на възраст от I до V клас) триумфира отборът „Орище“, който на финала спечели с 3:2 срещу „Неки нови клинци“. Приза най-добър футболист на състезанието спечели Михайло Йованович, наградата за най-резултатен голмайстор отиде при Давид Господинов, а като най-добър вратар се прояви Алекса Милев.

ВОЛЕЙБОЛ

На турнира по волейбол за мъже триумфира отборът „Байлук“, който на финала се наложи с 3:1 срещу „Збируток“. Трето място зае отборът „На сплаво“. Титлата най-добър волей-

болист завоюва Стойне Владимирев, за най-добър техник бе избран Васил Васев, Милош Йорданов получи наградата за най-успешен реализатор, а Димитър Димитров бе най-добър блокировач.

ТЕНИС НА МАСА

Състезанието се проведе в спортната зала на ОУ „Георги Димитров“. Първо място в категорията „кадети“ спечели Борислав Григоров, на второ се класира Милан Митков, а на трето Неманя Гонев.

При „младите кадети“ триумфира Урош Спасов, второ място зае Никола

Григоров, а на трето се класира Стефан Андонов.

В категорията „мини кадети“ първо място зае Дарио Андонов, втори е Андрей Миланов, а трети - Юлиан Тодоров.

ТЕНИС

Турнирът по тенис традиционно се проведе на спортното игрище в квартала „Изворища“.

Милан Илиев се представи най-добре при сениорите, а на второ място в същата категория се класира Виктор Йорданов.

В сингъла при юношите първо място спечели Марко Костадинов, а второ Данило Анастасов.

В състезанието на „двойки“ триумфираха Деян Георгиев и Милан Илиев, а второ място заеха Мирослав Георгиев и

Ивица Владев.

След края на финалния мач по футбол на малки врати за мъже кметът Владимир Захариев връчи купи, медали и грамоти на най-успешните отбори и състезатели в турнирите по футбол на малки врати и тенис на маса връчи, докато наградите на най-успешните в състезанията по волейбол и тенис връчи председателят на Спортния съюз на Община Босилеград Владица Манасиев.

П.Л.Р.

Семинар за представители на националните съвети във връзка с предстоящото преброяване

Стефан Стойков, председател на Националния съвет на българското национално малцинство в Сърбия, взе участие в информационния семинар, който в Белград организира Министерството на човешките и малцинствени права и социалния диалог, в сътрудничество с Републиканския статистически институт. Семинарът бе посветен на предстоящото преброяване на населението в Сърбия в периода от 1 до 31 октомври. Проведе се под лозунгите „Всички ние, заедно, правим Сърбия“ и „Свободно декларирайте своята национална принадлежност“, а в него се включиха представители на всичките 23 национални съвета.

Пред в-к „Ново Братство“ Стойков заяви, че е запознал подробно представителите на министерството и присъстващите с досегашните дейности, които нашия Национален съвет е предприел във връзка с преброяването, както и с дейностите, които планира да реализира през следващия период.

Целта на информационните работилници е участниците да предадат придобитите знания на други членове на националните съвети, сдружения, занимаващи се с опазване и защита на правата на националните малцинства, както и на възможно най-голям брой членове на своята национална общност.

„Искаме да изпратим ясно послание, че е важно членовете на националните малцинства да декларират своята националност и че тези данни са напълно защитени, както и че по-нататъшното развитие и планиране на малцинствените политики в Република Сърбия зависи от резултатите на преброяването“. Като част от кампанията ще бъдат изготвени флаери и плакати, както и видеоклипове и радио джингли на малцинствените езици“, каза мини-

стърът на човешките и малцинствени права и социалния диалог Гордана Чомић.

Финансовата подкрепа за провеждането на семинарите е осигурена в рамките на проекта „Подкрепа за укрепване на върховенството на закона в Република Сърбия“, финансиран от ЕС, Германското федерално министерство за икономическо сътрудничество и развитие (BMZ) и Австрийското сътрудничество за развитие (ADC).

„Информационните семинари с представители на националните съвети на националните малцинства имат за цел да допринесат за повишаване на осведомеността на членовете на националните малцинства относно важността на участието в предстоящото преброяване“, каза директорът на GIZ в Сърбия Даниела Функе.

Преброяването на населението, домакинствата и жилищата в Република Сърбия, под мотото „Участвайте в преброяването - оставете своя отпечатък“, включва граждани на Република Сърбия с постоянно или временно пребиваване в страната, независимо къде ще бъдат по време на преброяването, постоянно пребиваващи чужденци, както и тези, които са получили временно пребиваване или по време на преброяването пребивават в Република Сърбия.

Първите предварителни неофициални данни от преброяването ще са известни през януари 2023 година, посочи министърката и добави, че изборите за национални съвети ще се проведат тази есен според предишното преброяване, докато изборите през 2026 г. ще се проведат според данните от преброяването през 2022 г.

П.Л.Р.

В София се срещнаха министрите Момирович и Алексиев

Удълбочаване на река Дунав и нов Интермодален терминал

Миналата седмица в София се проведе среща между вицепрезидента на служебното правителство на Р България и министър на транспорта, информационните технологии и съобщенията Христо Алексиев и министъра на строителството, транспорта и инфраструктурата на Р Сърбия Томислав Момирович.

„Правителството на България прие предложената подкрепа на Сърбия да предостави техника на България в помощ на удълбочаването на река Дунав. Предстои двете държави да уточнят съвместните действия, за да се улесни корабоплаването“, каза министър Момирович, бе публикувано в сайта на Министерството на строителството.

„Разбрахме се да сформираме работна група, която да отговори на всички предизвикателства от стратегически характер, които стоят пред нас, поради военните обстоятелства, в които се намира Европа, както и енергийната криза. Дунав е нашата обща магистрала

и е от стратегическо значение за двете страни“, каза Момирович.

На срещата е обсъдено бъдещото сътрудничество между Сърбия и България в областта на транспорта, както и текущите дейности и планове за подобряване на инфраструктурата по железопътния Коридор X и водния път между двете страни.

Българският министър Алексиев подчерта, че ще реализират успешно започнатите проекти и ще работят заедно за бъдещото сътрудничество в областта на речния и железопътния транспорт.

На срещата е разговаряно и за изграждането на Интермодалния терминал, с цел подобряване на транспортната свързаност между двете страни. Този проект ще позволи по-бърз трафик на пътници, тъй като ще разтовари пътищата от товарния трафик.

П.Л.Р.

Ръководството на ромския национален съвет посети Босилеград

В рамките на посещението на сънародниците си в Република Сърбия, ръководството на Националния съвет на ромското национално малцинство в Сърбия посети община Босилеград. Председателят на НС на ромите Далибор Накич, генералният секретар Деян Влайкович и председателката на Изпълнителния съвет Пава Чабриловски най-напред проведоха работна среща с кмета Владимир Захариев и председателя на Националния съвет на българското национално малцинство Стефан Стойков, а след това всички заедно посетиха квартала „Лалош“ в село Райчиловци, където разговаряха с местните роми. В „Лалош“ в момента живеят около 250 жители от ромски произход.

„Целта ни е да покажем на нашите хора, че Националният съвет на ромите се грижи за всички свои сънародници без оглед в коя част на Сърбия живеят и че винаги сме готови да им помогнем в рамките на своите правомощия. Разбира се, че винаги има място за подобряване на условията за живот и работа за нашите сънародници и затова ще продължим да си сътрудним с община Босилеград и с НС на българското национално малцинство за създаване на по-добри условия за реализацията на процеса на инклузия на ромите. Нашият НС винаги е готов да помогне на Община Босилеград при кандидатстването с проекти от областта на инклузия на ромското население“, каза председателят на Националния съвет на ромите Далибор Накич и подчерта, че „в „Лалош“ има асфалтирани пътища, водопроводна мрежа, в една част има и канализационна мрежа, много жители са наети в общинските публични предприятия, с което се потвърждава, че в Босилеградска община е налице добър междуетнически климат.“

По думите му една от целите на посещението е и да запознаят членовете на ромската национална общност с афирмативните мерки на правителството на Сърбия в областта на образованието при записване на принадлежащите към ромското национално малцинство в гимназиите и висшите училища, както

и с възможността за осъществяване на стипендии за гимназистите.

Накич призова всички сънародници от ромски произход свободно да се декларират като роми в предстоящото преброяване на населението, за което не съществуват каквито и да било законови пречки. Той ги призова и да се впишат в отделния изборителен списък, за да могат да участват в изборите за Национален съвет, които ще се проведат до края на годината.

Кметът Владимир Захариев благодари на представителите на ръководството на НС на ромите за посещението им и изтъкна, че „С ромите живеем заедно като братя, обичаме се и никога не се делим. Вероятно това е била и причината защо на последното преброяване те не са се определили като роми. Използвам момента да ги призова в предстоящото преброяване да се определят по свое желание - както си искат. Ние сме готови да им помогнем по всяко време и ще продължим така и занапред. В Босилеград няма нарушени междуетнически отношения, а доколкото някой е извикал медии и казал, че съществуват нарушени междуетнически отношения, той не представлява мнозинството, а единствено себе си“, заяви кметът и посочи, че „и днешното сърдечно посрещане от тяхна страна е доказателство за взаимното ни уважение“.

Стойков изтъкна отличното сътрудничество между ромския и българския национални съвети, което в бъдеще ще се задълбочава и изказа благодарност към колегата си Накич и сътрудниците му за тяхното посещение. Той изтъкна, че в Босилеградска община живеят около 250-300 роми, които са приобщени по всякакъв начин към широката социална общност. Стойков за пореден път призова сънародниците си да се включат в преброяването и да се запишат като българи и българки, понеже, както посочи, „Сърбия е свободна и демократична държава и всеки свободно може изказва националната си принадлежност“.

П.Л.Р.

НС на българското национално малцинство в Сърбия

Председателят Стойков се среща с представители на българите от Звонци, Пирот и Нови Сад

Председателят на Националния съвет на българското национално малцинство в Сърбия Стефан Стойков проведе среща с представители на българите от Звонци, Пирот и Войводина, на която бяха обсъдени досегашните дейности, както и реализацията на нови инициативи, свързани с предстоящото преброяване на населението, което в Сърбия ще се проведе от 1 до 31 октомври т.г.

На срещата в седалището на Националния съвет в Босилеград присъстваха Иван Таков - ръководител на офиса на Националния съвет в Звонци, Илия Тодоров и Чедо Стефанов, представители на сдружение „Ерма“ от Пирот и „КИЦ Пирот“ и Жарко Ефтимов, председател на „Сдружението за опазване на българския език и култура“ от Нови Сад, както и началникът на Общинската администрация в Босилеград Миодраг Якимов.

Стойков посочи, че представителите на нашите сънародници единодушно подкрепят становището на Националния съвет, всички българи в Сърбия активно да се включат в преброяването и да се пишат като българи и българки.

„Сърбия е демократична държава и всеки има правото свободно да изявява националната си принадлежност, което е гарантирано от Конституцията на страната“, изтъкна той.

Участниците в срещата същевременно призовават сънародниците да се регистрират и в отделните изборителни списъци в своите общини и по този начин да осъществят правото за участие в предстоящите избори за Национален съвет на българското национално малцинство, които трябва да се проведат до края на годината.

П.Л.Р.

Босилеград се сдобил с машина за пробиване на кладенци

Община Босилеград осигури преносима машина за пробиване на кладенци с придружаващи съоръжения за осигуряване на питейна вода в безводните села. Машината е на стойност около 5,5 милиона динара без ДДС. 50 % от сумата е осигурена от общинския бюджет, а останалата част общината обезпечи от конкурса на кабинета на министъра без портфейл Новица Тончев, отговарящ за развитието на слабо развитите общини в Република Сърбия.

„Става дума за хидравлична самоходна машина, която ще е от голяма полза за жителите в селата, където има липса на питейна вода, каквито са Млекоминци и Ресен. С подсикуряването на тази машина ще се реши проблема с питейната и техническата вода в безводните райони“, каза кметът Владимир Захариев. С устройството ще се извършва сондаж на терени, където има индикации за подпочвени води и ще се пробиват кладенци, посочи кмета и подчерта, че машината може да пробива

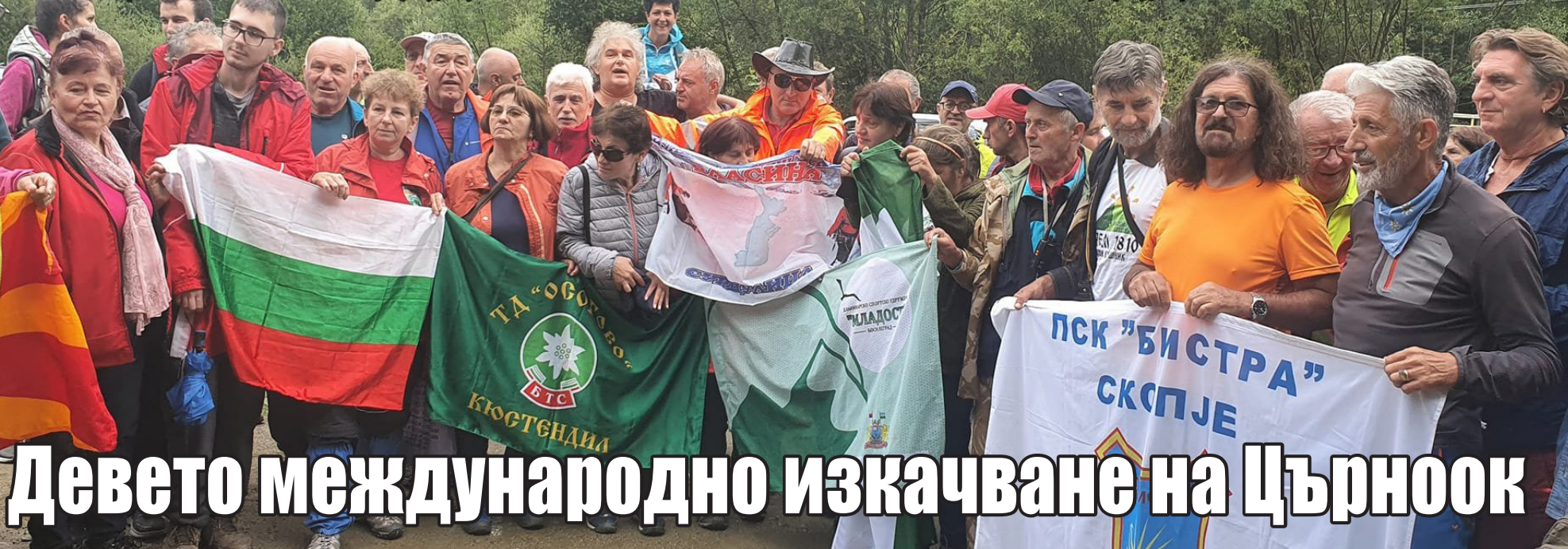
кладенци с дълбочина до 100 метра дори и в скали.

Нашата община тази година от конкурса на кабинета на министъра, отговарящ за развитието на слабо развитите общини в Република Сърбия, вече получи и средства за закупуване на хибридна многофункционална машина за почистване на улици, пешеходни зони, зелени площи и други парцели. Машината е на стойност над 9 милиона динара, като 50% от общата сума осигури общината, а другата половина спечели от конкурса на министерството.

Захариев за пореден път изказа благодарност към държавното ръководство за предоставените инвестиции и изтъкна, че „общината ще продължи да изготвя проекти, с които ще кандидатства при компетентните министерства, с цел създаването на по-добри условия за живот на гражданите и развитие на общината“.

П.Л.Р.

Девето международно изкачване на Църноок

В тазгодишното Девето международно изкачване на планина Църноок, което на 14 август организираха Община Босилеград, дружеството за планинарство „Младост“ и Спортният съюз на Община Босилеград, под егидата на кмета Владимир Захариев, се включиха около 100 планинари и любители на пешеходния туризъм от Сърбия, България и Северна Македония.

Традиционно началото на изкачването бе в местността Две реки, откъдето планинарите поеха по горски път до най-високите махали на село Църнощица - Заножка и Придол, а след това към платото „Кинстан“, разположено в подножието на върха Църноок, където се

намира паметника на загиналите партизани по време на Втората световна война.

От паметника започна финалното изкачване до „покрива на Босилеградското краище“ - връх Църноок на 1 881 метра надморска височина. След няколко часа катерене колоната изкачи върха при ретранслатора на РТС. Там планинарите си направили уникални снимки за спомен и потеглили обратно към стартовата точка на Две реки. Общата дължина на маршрута до връх Църноок в двете посоки е около 23 километра, а разликата във височината между началната и крайната точки на изкачването е близо 1 000 метра.

За разлика от предишните години,

поради лошите метеорологични условия, вместо в местността Соборище за всички участници в изкачването тази година организаторите приготвиха безплатен обяд и богата културна програма в ученическото общежитие в село Долна Любата. Освен фасул, който специално по този повод се приготвя в големи котли, любезните домакини предложиха и редица традиционни ястия от нашия край - зелници, вити баницы, попарници...

На тържеството кметът Владимир Захариев връчи благодарствени грамоти на всички клубове, сдружения и участници в изкачването, както и на всички, дали своя принос за успешното прове-

ждане на инициативата. Специални грамоти бяха присъдени на най-възрастния и на най-младия участник в изкачването - 80-годишния Звонимир Бачварски от Скопие, Северна Македония, и 12-годишния Яни Георгиев от Земен, България.

„Купона“ в ученическото общежитие продължи с културна програма, която изпълни фолклорният ансамбъл към Спортното дружество „Младост“, а след изпълнението на танцьорите, и уморените, но заредени с положителна енергия, планинари се хванаха на хорото.

П.Л.Р.

На 2 август в с. Звонци

Нишкият владика Арсенийе отслужи празничната Литургия

По случай Илинден в звонската църква „Св. Илия“ бе отслужена празнична архиерейска св. Литургия, възглавена от Нишкия владика Арсенийе. Присъстваха и свещеници от този край, както и четирима свещеници от България начело с отец Михайло от с. Брезник.

В с. Звонци се озоваха кметицата на Община Бабушница Ивана Стойчич, градоначалникът на Пирот Владан Васич, председателят на Общинския съвет в Цариброд Зоран Джуров, представители на българската Община Мездра, благодарение на която храмът „Св. Илия“ бе възстановен преди години, и бройни гости, както и настоящи и

някогашни жители на Звонския край.

Председателят на Църковна община Звонци (ЦОЗ) Иван Таков съобщи пред „Ново Братство“, че от името на Нишката епархия владиката Арсенийе е разрешил на ЦОЗ да се заделят пет хиляди евро за възстановяване на църквата „Св. Петър и Павел“ в с. Куса врана. Информира, че ЦОЗ е подsigурил средства и за реконструкция на църквата „Св. Йоан“ в с. Трънски Одоровци и добави, че двамата бизнесмени от България - Петър Балинов и Иван Спасов, са заделили няколко хиляди евро за купуване на строителен материал за ремонт на кусовранската църква.

Б. Димитров

На св. Кирик и Юлита в Смиловци

Радостта, която докосна всички

И тази година на 28/15 юли бройни вярващи се събраха в манастира „Св. Кирик и Юлита“, за да почетат празника и да си припомнят за мъченическия подвиг на светите син и майка, пострадали за християнската вяра. Празничната служба в храма оглави о. Йоаким, от братството на манастира „Рождество Богородично“ във Височка Ръжана, в съслужение с духовници от близките светини в епархията. Прекрасният слънчев ден и празничното настроение зареждаха всички, дошли да почетат двамата светци. Но особено блаженство изпълни сърцата на присъстващите по време на предаването на обичая „колачар“ от миналогодишните домакини, семейството на Милияна Адамович от Бачка паланка или от с. Петърлаш, понеже вече знаете, че имат къща в селото, на домакина за следващата година Лазар Каменов от с. Желюша с родителите си. Радостта на Лазар докосна всички присъстващи, а и вие можете да я видите от снимката.

За нашия вестник този прекрасен човек каза следното: „Голяма благодат и голяма

чест за мен и за целия ни дом е това да бъдем „колачари“ или кумове на празника следващата година. Ние и без това сме силно привързани към самия манастир и към самите двама светци, а също така и към високопреподобната майка игумения Харитина и към сестринството. Много съм радостен и бих искал да поздравя всички близки и всички наши царибродчани от двете страни на Нишава. Да са живи и здрави и Бог да ги пази по молитвите на св. Кирик и Юлита. И където и да са нека не забравят Цариброд, нека не позволят корените им да се изсушат, а да ги поддържат и да си идват в родния край. Всичко добро от Господа ви пожелавам. Честит празник!“

Ние пък на Лазар му пожелаваме св. Кирик и Юлита да го закрилят и да го водят към благоденствие, щастие и към добро. В прекрасното им семейство да има Божествен мир и разбирателство. А следващата година да се радваме на нови надежди и бройни щастливи моменти.

Д. Х.

Над 10 милиона динара за повишаване на енергийната ефективност в сградата на Общинската администрация

Председателят на Общинския парламент в Босилеград Славчо Владимиров и министърката на минното дело и енергетиката Зорана Михайлович в Смедеревска паланка подписаха договор за отпускане на средства за инвестиции в повишаването на енергийната ефективност на сградата на Общинската администрация в Босилеград.

Общата стойност на проекта „Ремонт на външната мазилка, монтиране на вентилационна система и подмяна и лед осветление в сградата на Общинската администрация“ възлиза на 10,14 милиона динара.

- Целта на проекта е намаляване на разходите за енергия и опазване на околната среда, каза координаторът на проекта и член на общинския съвет Даниел Зарев. Това е пореден резултат от успешното сътрудничество между кмета Владимир Захариев и общинското ръководство с държавното ръководство на Р Сърбия, посочи той и добави, че и през 2019 г. общината е спечелила конкурс на министерството и е получила 5 милиона динара, които са вложени за монтиране на климатици, ремонт на системата за парно отопление и подмяна на дограмата в сградата на Общинската администрация.

Община Босилеград е една от 38-те местни самоуправление, на които тази година са отпуснати средства за инвестиции в повишаването на енергийната ефективност в обществени сгради. Проектите включват основни училища, сгради на общински администрации, културни центрове, детски градини, центрове за социални дейности, улично

осветление, както и инсталиране на фотоволтаични системи и слънчеви панели за производство на електроенергия. Общата стойност на всички проекти възлиза на 1,12 милиарда динара, от които 687,6 милиона осигурява министерството, а останалите 436,3 млн. динара обезпечават местните власти.

Министърката Михайлович обясни, че всичко е насочено към създаването на условия за по-здравословна околна среда и спестяване на енергия от 30 до 50 процента годишно, в зависимост от приложените мерки. Тя добави, че годишното спестяване на електроенергия ще бъде 9 милиона kWh, а очакваното намаление на емисиите на въглероден диоксид ще бъде приблизително 4 500 тона годишно. Михайлович припомни, че за осми път държавата отпуска средства за повишаване на енергийната ефективност на обществени сгради чрез публични покани.

Зарев изтъква още, че нашата община е спечелила и конкурса на Министерството на енергетиката и минното дело за санация на жилищни обекти, семейни къщи и апартаменти на гражданите чрез монтиране на нова дограма. За реализацията на този проект министерството е отпуснало 3,4 милиона динара, общината ще вложи 3,4 милиона динара, докато гражданите от своя страна ще осигуряват по 50% от стойността на дограмата за обектите си.

П.Л.Р.

Фоторепортаж

Среци на селата в с. Смиловци

С финансова подкрепа на Министерството за грижа за селата на 27 юли в с. Смиловци местното самоуправление в Цариброд организира мероприятиято „Михолски среци на селата“. Техническа и организационна подкрепа

пристигна предимно от Туристическата организация „Цариброд“. Проявата за втора поредна година се организира в централното село в Забърдието.

Текст: Б. Димитров
Снимки: Нина Милева

Стефан Жижов, най-добрият на випуска в босилеградското ОУ

Първенец на тазгодишния випуск в босилеградското основно училище е Стефан Жижов, чиито оценки са само петци, а е натрупал и бройни успехи. Учителите му не пестят похвални думи за безспорния му талант и силното желание да усвоява нови знания и

достига нови цели.

Какво за теб представлява полученото признание?

- Смятам, че вложения труд и усилията се отплатиха. Присъдената награда представлява публично признание за труда ми и постигнатите успехи през всичките осем години. Благодаря на учителския колектив, който ми оказва доверие и ме избра за първенец на випуска. Наградата ме задължава да продължа по същия начин и да се уча още по-усърдно.

Коя е формулата за успеха?

- За да бъдеш винаги готов за всеки урок, трябва редовно да учиш и да се стремиш да постигаш поставените си цели. Това е основата по-лесно да преодоляваш новите предизвикателства и да овладяваш нови неща. Освен таланта в основата на всеки успех са упоритостта и всеотдайността. Трябва да вярваме в силите си и възможностите, да си поставяме цели и да мечтаем смело.

Имаш ли любими предмети?

- Най-голям интерес изпитвам към математиката и природните науки. Смятам, че математиката е уникална наука, която освен редовно учене и упражнения, изисква и доста

логично мислене и разсъждение. Желанието ми е след гимназията да следвам информатика и компютърни науки.

Кой ти оказваше най-голяма подкрепа и ти разви интереса към ученето?

- Решаваща роля да обикна книгата и ученето имаха родителите ми Владимир и Зорица, за които им изказвам огромна благодарност. Баща ми е строителен инженер, а майка ми е юрист. Още докато бях малък те ми вдъхновяваха интерес към образованието и винаги ми бяха голяма опора.

Разкажи ни кои награди си печелил от ученически съревнования?

- Като пълен отличник просто имах задължението редовно да участвам в ученически съревнования по различни предмети и да печеля награди и признания. През последните две години пандемията от ковид 19 не позволи провеждането на голям брой съревнования, но винаги, когато съществуваше възможност, аз участвах в надпревари по математика и други предмети. Освен успехите ми на окръжните състезания по математика, имам спечелени второ и трето място от републикански състезания по български език и литература, трето място от окръжно състезание по сръбски език и други отличия.

Къде планираш да продължиш образованието си?

- Въпреки че издържах изпита за записване в специализирана паралелка по информатика във Враня, от тази есен ще продължа образованието си в Гимназията в Босилеград - общ тип. Тъй като само трима издържахме този изпит - аз и съучениците ми Милца Рангелов и Саня Радойков, това не бе достатъчен брой за откриване на специализирана паралелка в тукашната гимназия. Смятам, че и общата гимназия също предлага добри възможности от различни области. Ще се старая да натрупам достатъчно знания в гимназията, за да мога след завършването на средно образование да се запиша във факултет по информационни технологии.

Какво можеш да ни разкажеш още за себе си?

- Свирия на китара за лично удоволствие. Китарата за мен е уникален инструмент и започнах да свиря самостоятелно. Най-много обичам рок и пънк музиката и винаги, когато имам свободно време, аз упражнявам на китарата си. Освен това много обичам спорта - играя футбол, баскетбол и тенис. Голям фен съм на „Цървена Звезда“ и на английския отбор „Лестър сити“. Също обичам да играя и компютърни игри, да гледам филми, да се разхождам с другарите, а редовно участвам и във всички извънучилищни дейности и мероприятия, които организира училището.

П.Л.Р.

В Княжевац се проведе кръгла маса „Местното самоуправление: Как от кръга на неразвитите“

Под егидата на министъра в правителството на Република Сърбия, отговарящ за развитието на слабо развитите общини, Новица Тончев в гр. Княжевац от 29-31 юли се проведе втората кръгла маса „Местното самоуправление: Как от кръга на неразвитите“.

В приветствието си към участниците министър Тончев изтъкна:

- Глобалните промени и взискателните обстоятелства, пред които е изправен целия свят, не подминаха и нашата страна. Въпреки това Сърбия реагира стабилно и безопасно на събитията, решена да защити максимално гражданите си и да осигури тяхното необезпокоявано ежедневие и нормално функциониране. През тази година е очевидно, че целта на правителството на Република Сърбия е ускорено икономическо развитие, подобряване и изграждане на инфраструктурата, пристигане на нови инвеститори, грижа за екологията и спазване на целите за устойчиво развитие, подобряване на условията на живот на хората, особено в районите на слабо развитите общини. Основното намерение на правителството на Република Сърбия и президента Александър Вучич, като носител на идеята

за бързо икономическо развитие на всички общини в Сърбия, е да работят за обучение на изостаналите и опустошени общини за тяхното качествено и ефективно функциониране и насърчаване на устойчивото икономическо развитие.

Събитието, посветено на изнамиране на решения за подобряване живота на гражданите в 44-те слабо развити общини откри Йелена Трифунович, държавен секретар в кабинета на министър Тончев.

-За повишаване на стандарта и създаване на условия за качествен живот на гражданите е необходима непрекъсната работа на всички нас, от държавните до местните органи и всеки отделен човек. Необходимо е да продължи инвестирането в местната транспортна и комунална инфраструктура, в образованието, изграждането на културни и спортни обекти. Важно е да се предвидят допълнителни субсидии в селското стопанство и туризма, да се стимулират повече деца и много други. Активната работа и постоянните усилия са от решаващо значение за постигане на резултати, а Кабинетът за развитие на слабо развитите общини се ангажира активно със създа-

ването на възможности за тяхното израсване и развитие, подчерта тя.

От името на града домакин участниците приветства Мишел Николич, заместник-кмет на община Княжевац.

Представители на научните общности от нашата страна, България и Северна Македония говориха за предизвикателствата и ограниченията на съвременните подходи към регионалното развитие на единиците на местното самоуправление, колко е важно сътрудничеството и партньорството на държавата, местното самоуправление и местната администрация в сектора на културата и творчеството.

В рамките на събитието бяха представени четири доклада. Проф. Бобан Стоянович от нишкия Стопански факултет говори за „Предизвикателствата и ограниченията на съвременните подходи към

регионалното развитие“, проф. Борислав Борисов от Университета за национално и световно стопанство (УНСС) от София даде „Оценка на административния капацитет на общините (по примера на община Ловеч, България), а проф. Владан Вучич от университета УНИОН докладва за „Развитието на селските райони в региона на Южна и Източна Сърбия“. Д-р Ванче Бойков, редовен професор в Нишкия университет, акцентира върху „Доверието като ключът на успеха в комуникацията на местното самоуправление“.

На конференцията бяха представени 16 доклада.

Следващата кръгла маса ще се проведе догодина в западната част на страната, на Златибор.

Сунчица Бойкова

Успение Богородично - един от 12-те големи християнски празници

Според Светото писание това е денят, в който Божията майка на 64-годишна възраст напуска земния живот и отива при сина си. Нейната смърт била тъй лека и блажена, че приличала на заспиване. Оттук и думата „успение“ – заспиване. Празника Успение Богородично ни предстои да честваме на 28/15 август. Пресветата Дева Мария се почита като покровителка на майчинството, брака и семейното огнище.

Три дни преди смъртта на Божата Майка архангел Гавриил ѝ съобщава, че Бог е пожелал да я вземе при Себе Си в своето Царство, за да царува вечно с Него. Последното ѝ желание е да види светите апостоли заедно. По чуден начин те се пренасят пред вратите на дома ѝ в Йерусалим. Три дни след това сам Исус Христос в небесна слава, обкръжен от ангелски ликови и светци, слиза от небесата за душата на Света Богородица.

Погребват я в една пещера край Гетсимания и затварят входа с камък. Когато няколко дни по-късно го отворят, за да се поклонят пред Светицата закъснелият Апостол Тома, намират само плащеницата ѝ. Ставайки от трапезата, апостолите чуват ангелско пеене и виждат в облаците Пречистата Божия майка, обкръжена от ангели, която им казва: „Радвайте се, защото съм с вас през всич-

ките дни.“ В памет на явяването ѝ пред апостолите Църквата определя този ден да се отслужва тържествена литургия.

От далечни времена празникът се предшества от 15-дневен пост. Най-старото място, свързано с култа към Св. Богородица, е храмът „Успение Богородично“ в Йерусалим. Той е издигнат през IV век върху мястото, където според преданието е било положено тялото на Божията майка в Гетсиманската градина.

Успение Богородично е изключителен знак, потвърждение, доказателство за човешката природа на Исус Христос. Според народната традиция празникът се нарича Голяма Богородица, за разлика от Малката Богородица (21/8 септември), когато се чества рождението на Христовата майка.

Успение Богородично е и празникът на Суковския манастир, недалеч от Цариград, който се отбелязва изключително тържествено с бройни гости и миряни, сред които години наред са и представители на Българската православна църква, а Светата Литургия, която отслужат те съвместно, пренася присъстващите в друго измерение.

Нека да ви е честит празникът и Божата Майка да бди над всички нас!

Подготви Д. Христова

Богородичният или Успенски пост

Тази неделя на Голяма Богородица приключват двуседмичните Богородични (Успенски) пости. Св. Симеон Солунски във връзка с този пост пише следното:

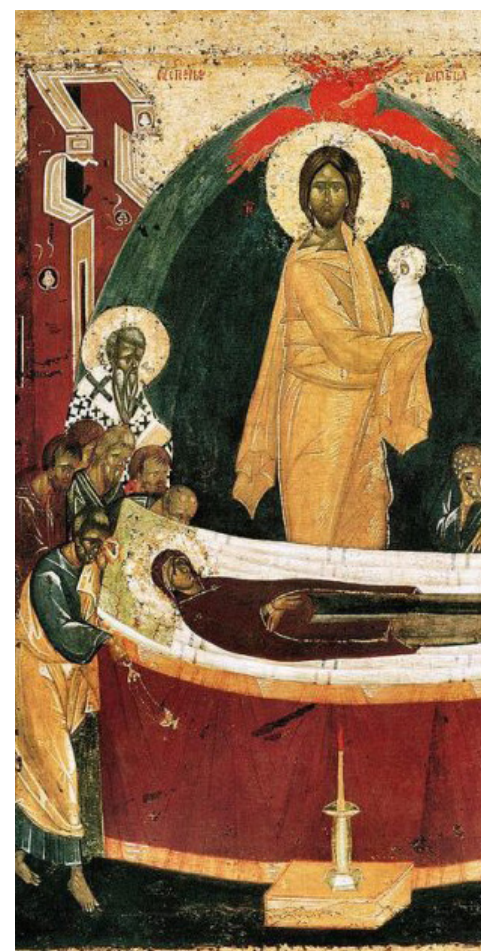
„Постът през август е учреден в чест на Майката на Бог Слово, Която, като почувствала Своето представяне (пред Господа), се подвизавала и постила за нас, както винаги, въпреки че - бидейки свята и непорочна, - не е имала нужда от пост. Тя се молила за нас тогава, когато се готвела да премине от тукашния в бъдния живот, и когато блажената Й душа щяла да се съедини чрез Божествения дух с Нейния Син. Затова и ние сме длъжни да постим и да Я възпяваме, като подражаваме на живота Ъ.“

Писали сме и преди, но няма да е грешно отново да си припомним, че смисъла на поста не е за отслабване или, както някои казват, „за здраве“, а в отказването от пороците и греховните ни наклонности. Постите са ни необходими да ни помогнат да се усъвършенстваме духовно. Да се покаем за лошите си дела, да ги анализираме и чрез тайнствата Изповед и Причастие да получим прошка от Бога. И ето периодът на подготовка за пристъпване към Божествената трапеза е към края, следва в неделя на празничната Света Литургия да вземем от Небесната храна. Храната,

която ни дава крепост, безсмъртие и вечен живот.

Нека да е на здраве и спасение!

Д. Х.

В Босилеград се проведе XIII Международен фолклорен фестивал „Босилеградско краище пее и танцува“

В рамките на фестивала за първи път в училищния двор се проведе и състезание по приготвяне на най-вкусна рибена чорба, което съвместно организираха Община Босилеград и местното риболовно дружество „Речна пъстърва“ начело с председателя му Далибор Петров. В своеобразната надпревара участваха 8 отбора от Босилеград и вътрешността на Сърбия. Победител бе екипът на сдружението „Еко-бос“ от Босилеград, второ място зае отборът „Механче от Репинац“, а трето „Симограф“ от Житораджа. Най-успешните отбори бяха наградени с котли за приготвяне на рибена чорба.

Международният фолклорен фестивал „Босилеградско краище пее и танцува“, който за тринадесета поредна година се проведе в Босилеград от 27 юли до 2 август, събра към 1 000 изпълнители от 23 фолклорни състави от Сърбия, България и Северна Македония. По традиция организатори на това мащабно културно мероприятие бяха Община Босилеград и Културният център „Босилеград“ под патронаж на кмета Владимир Захариев.

И тази година публиката имаше уникалната възможност да се насла-

ждава на автентични танци, песни, носии и обичаи, съхранявани от фолклорните дружества. На коцертите на откритата сцена в училищния двор и в Голямата зала на Културния дом всяка вечер се представяха по няколко ансамбъла. Концертите продължаваха по 2 до 3 часа и завършваха със състезания по надиграване на кръшна ръченица, избор на най-красива носия и избор на Мис и Мистър на вечерта. Традиционно преди концертите имаше дефилета на участниците по централните градски улици.

В рамките на фестивала се изви и „Най-дългото хоро“, а началото на това своеобразно събитие преди няколко години даде българският народен певец Илия Луков. И този път на хорото се хванаха заедно танцьори, граждани и гости на фестивала, а то се протягаше от училищния двор през централното кръстовище и главните градски улици.

По традиция в последния ден от фестивала - 2 август, Илинден, босилеградските танцьори и колегите им от други фолклорни ансамбли изнесоха културни програми в Горна Лисина и Извор, където на този ден се организират селски „служби“ и събори.

Освен Община Босилеград, която и тази година бе главен спонсор, провеждането на това мащабно културно меро-

прияние финансово подкрепиха и Министерството на културата и информиранието на Република Сърбия, Националният съвет на българското национално малцинство в Сърбия, както и фирмите „Медголд Изследвания - ООД Белград“, „Ивиком холдинг“ от Голубовац и „АД Църна трава“ от Лесковац.

Организаторите заявиха, че за успешното провеждане на фестивала съдей-

В тазгодишния фестивал участваха: танцовите състави към Културния център „Босилеград“, танцовият ансамбъл към СД „Младост“, „Леминд“ от Лесковац, „Севдах“ от Враня, „Бисер“ от Дражевац - Алексинац, „Абрашевич“ от Ниш, „Чарапани“ от Крушевац, „Абрашевич“ от Парачин, „Моравац“ от Долно Видово - Парачин, „Заплански вез“ от Гаджин хан, „Врелац“ от Вранска баня, „Полет“ от Белград, „Буклия Трупале“ от Трупале - Ниш, „Петър Петрович Негош“ от Ловченац - Мали Иджош, „Разиграно коло“ от Медведжа, „Чешка беседа“ от Бела църква, „Южен фолк денс“ от Враня, „Партньори“ от Кюстендил, „Братство“ от Кюстендил, „Любчо Сантов“ от Оризари - Кочани, „Вера Йоич“ от Македонска Каменица и Фолклорната танцова формация „Асти денс“ от Перник.

ствие са им оказали основното училище, Спортният съюз на община Босилеград и спортното дружество „Младост“, ученическото общежитие, ОУ „Георги Димитров“, Публичното предприятие за строителни площи и пътища на Община Босилеград, Публичното комунално предприятие „Услуга“, Центъра за соци-

ални дейности, Здравният дом, Полицейската станция в Босилеград и други общински организации и ведомства.

По време на фестивала в училищния двор бе организирана и хуманитарна инициатива - продажба на сувенири и ръкоделия, изготвени от местните неправителствени организации „Еко бос“ и „Глас на жените“. Имаше и щандове, на които културно-художествените дружества, участници във фестивала, представяха автентични предмети, ръкоделия, носии и старини от своите краища.

Организаторите връчиха благодарствени грамоти за участие и сувенири с мотиви от Босилеград на всички танцови състави. Кметът Владимир Захариев посочи, че „целта на фестивала е да представи нашата традиция и фолклора, както и разнообразието от музика, народни носии, танци, инструменти и песни на други краища. Община Босилеград ще продължи и занапред да подкрепя културни събития, понеже културата, музиката и танците не познават граници и те ни сплотяват“, изтъкна той.

Директорът на Културния център „Босилеград“ Воислава Божилов подчерта, че „Международният фолклорен фестивал, който традиционно се провежда от 2009 година, тачи и промоцира културната идентичност и фолклора на българите в Сърбия, а по същото време дава възможност и на други народи и етнически групи да се изиявят и представят своите обичаи и традиции. По този начин развиваме мултикултурализма и разбирателството между хората, без оглед към коя нация или религия принадлежат“.

П.Л.Р.

Международен художествен пленер „Босилеград в цветовете“

В организация на босилеградското сдружение ГЛАС и Студентското читалище „Св. Климент Охридски 1997“ от София през лятото в Босилеград се проведе второто издание на Международния пленер „Босилеград в цветовете 2022“.

В мероприятиято участваха 17 майстори на четката от България, Сърбия, Украйна и Северна Македония. Сред тях бяха и местните художници Любиша Пенев, Сандра Стоименова, Александър Захариев и Станислав Тодоров, както и талантивите босилеградски момичета Драгана Гонев, Милана Митов и Сара Тошев.

Художниците имаха възможност да се запознаят с Босилеград и околните села, от които черпиха вдъхновение за своите творби. Участниците в пленера посетиха и художествената галерия „Владимир Димитров - Майстора“ в Кюстендил.

Пленерът приключи с изложба на сътворените творби на участниците, подредена в двора на къщата, в която се помещава офисът на Сдружение ГЛАС.

П.Л.Р.

КИЦ Босилеград

50 деца от Босилеградско на лагер в Равда

В организация на КИЦ „Босилеград“ и Народното събрание на Република България група от 50 деца, придружавани от ръководители, в периода от 11 до 21 август бяха на лятна почивка в черноморския курорт Равда. Летуването се организира със съдействието на Националния център за ученически отих, туризъм и спорт на Р България.

Над две десетилетия КИЦ и Народното събрание на Република България всяка година организират безплатна 10-дневна почивка за деца в Равда. Народното събрание изцяло поема разносните за нощувки и храна на децата, а транспорта и застраховката са за сметка на самите летовници.

П.Л.Р.

МОН на Р България обяви първо класиране на кандидат-студентите от чужбина

Министерството на образованието и науката на Р България обяви първо класиране на кандидат-студентите за обучение в образователно-квалификационна степен „бакалавър“ и „магистър“ след придобито средно образование, съгласно ПМС № 103/1993 г. през учебната 2022/2023 година, включително на приетите в Националната спортна академия „Васил Левски“ - София (без кандидати от Украйна и Република Молдова).

В срок от три календарни дни след обявяване на класиранията кандидат-студентите следва да потвърдят желанието си за обучение или да заявят отказ от специалността, в която са класирани чрез електронната платформа за кандидатстване на Министерството на образованието и науката. В случай че в тридневния срок не е избрана една от двете възможности, това ще се счита за отказ и мястото ще бъде освободено за второто класиране.

Приетите на първо класиране кандидат-студенти следва да се свържат с висшите училища, за да проверят срока, реда и условията за записване в съответното висше училище. Списъкът със служебните лица от висшите училища, отговорни за записването на студентите и настаняването им в студентски общежития, е достъпен на сайта: www.mon.bg

Във второто класиране могат да участват неклассираните на първото кандидат-студенти, нови кандидати, както и регистрирани в платформата кандидати, които не са успели да представят всички документи за участие в първото класиране.

П.Л.Р.

Босилеградски танцьори участваха във фестивала „Охридско слънце“

Първият танцов състав към Културния център „Босилеград“ миналата седмица участва в Международния фолклорен фестивал „Охридско слънце“ в гр. Охрид, Северна Македония. Това е поредно участие на танцовия ансамбъл към Културния център в престижния международен фестивал.

На откритата сцена в Стария град на Охрид нашите танцьори, под ръководството на хореографа Саша Радованов, се представили с хореографиите „Шопска сюита“ и „Босилеградско краище“. Босилеградчани участвали и в тържественото дефиле по крайбрежната алея и уникалните улици в старата част на града.

Заедно с босилеградския състав във фестивала взели участие и редица ансамбли от Северна Македония, България, Сърбия, Босна и Херцеговина,

Турция и други страни.

Групата от Босилеград прекарала пет дена в Охрид, а освен участието във фестивала, те са имали възможност да се наслаждават на охридските плажове и да разгледат културните и историческите забележителности на Охрид и Стуга, като манастира „Свети Наум“, църквата „Свети Йоан Канео“, Античния театър, Билинините извори и др.

Заедно с танцьорите от първия състав във фестивала участвали и членове на най-малката група от танцовия ансамбъл към Културния център, които били с придружители.

И тази година разносните за транспорта на участниците е поела Община Босилеград.

П.Л.Р.

Босилеградски аниматори на фестивала „Златен охлюв“ във Враня

Милица Рангелова, Саня Радойков и Ивана Васев, членове на босилеградската школа по анимация „Маниме“, заедно с ръководителя им Любиша Пенев участваха в Международната работилница за детски анимационни филми „Златен охлюв 2022“ във Враня. Организатор на събитието, което се проведе за четиринадесети път, бе вранското училище за анимационен филм „ШАФ“.

Школата по анимация „Маниме“ е в състава на Спортния съюз на Община Босилеград, а се ръководи от художника Любиша Пенев, преподавател по изобразително изкуство в основното училище.

В мероприятията във Враня участие взели около петдесетина млади аниматори от Сърбия, Босна и Херцеговина,

Северна Македония, Италия и Индия. Те били разделени в три групи и работили върху три анимационни филма в различни техники, чийто лайт мотив било числото 35, колкото години съществува ШАФ. Водещи работилницата били Алета Райич от Босна и Херцеговина, Виченко Беси от Италия и Нитин Донде от Индия.

В рамките на мероприятията била организирана и изложба от плакати, снимки и тениски.

Спонсор на събитието е град Враня с подкрепата на Министерството на културата на Република Сърбия, а участието на „Маниме“ е подкрепила Община Босилеград.

П.Л.Р.

Новица Иванов

ЗАСТАВАТА ОТСАМ, ЯГОДИТЕ ОТТАМ

Горещо лято 1967-мо

През 1919 г. Ньойската граница разделя село Ресен на две части – три от десетте махали остават в Царство България, а седем са присъединени към Кралството на СХС. В годините на Информбюро от 1948 г. до 1953 г. в Ресен, поради привързаността си към Съветския съюз и Сталин, няколко души били изпратени на „превъзпитание“ в концентрационния лагер за политически затворници на остров Голи Оток по времето на комунистическия режим във Федеративна Народна Република Югославия, а две лица са убити.

*

И този ден на месец юни през 1967-ма година беше много горещ. Но на нас юношите, пристигнали от различни посоки на Югославия, не ни пречеа нито горещината, нито комарите и мухите, хапещи и кравите и нас, докато пасяхме говедата из Рудината. Изключително вкусен ни беше зелникът, увит в хартия от брашнен чувал и водата от чешмата над градините в плоско шише от ракия, сложени в пъстрата вълнена торбичка. Нищо не ни беше по-сладко от чувството, че ще закараме кравите горе към върха на Рудината, там където криволичеше браздата, разделяща Югославия и България.

По радиото чухме, че Тодор Живков пристигнал в Белград при Тито. Това ни накара да заредим транзисторите си с нови батерии и цял ден да слушаме новини. И през този ден югославските граничари не ни попречиха да изкараме стадата все до браздата. А нямаше лятна вечер, в която след заниманията си да не се отбият в махалата ни - на чашка джанкова ракия, на бяло овче сирене. Играеха топка с вуйчовците ни, прелъстяваха лелите ни. Четирима ни станаха и тетинчовци, заведоха лелите ни в Хърватия, Босна и Черна гора. И през този подиробед, след като с моторетката си замина старшината, аз и братовчед ми отново влязохме в двора на заставата. А там за първи път ядохме глетав войнишки хляб, кусахме преварен и безсолен войнишки боб. Там за първи път и телевизор видяхме, за първи път анимационен филм и футболен мач гледахме. Баща ми разказваше, че когато съм бил на шестгодишна възраст на никого не съм позволявал да ме подстригва къщи. Гонели ме около къщата на дядо ми с ножици за подстригване на овце. До компромис се стигало само след обещанието, че ще ме заведат в двора на заставата. И съм им позволявал само там, в двора на заставата, да режат с ножици гъстите ми кафяви къдрици, ако на тенекиен поднос на друго трикрако столче срещу мен са били сервирани пълна чиния войнишки боб и парче бял войнишки хляб.

И в това горещо пладне на 1967-ма година стояхме с братовчед ми пред браздата, разделяща двете държави, гледахме урвите, нивите с буйните златни жита и иглолистните гори отвъд нея. Но погледите ни бяха най-средоточени към намиращата се на десетина крачки от нас стръмна падина с едрите горски ягоди. И в това горещо пладне на 1967-ма се питах: Защо отсам браздата тревата растеше по-ниско, а

ягодите бяха по-дребни, а оттам тревата растеше по-гъста, а едрите ягоди се червенееха по-силно? И откъде им на тези ягоди този мамещ аромат, гъделичкащ апетита ни. Юношеското ни любопитство нямаше граници. Колкото повече приближавахме браздата, излагайки се на все по-голяма опасност, толкова по-силно бушуваха жаждата ни да пресечем браздата, да стъпим отвъд нея, да закрачим из гъстата трева и да излезем на широката поляна, в полята с едри алени ягоди. Но браздата ни спря и, стоейки отсам нея, бяхме обладани от чувството, че, ако я прекрачим, токъ ще мине из телата ни и в жив огън ще стъпим. А българският граничар, стоящ срещу нас, видя жаждата и глада в очите на юношите. И само след четвърт час чакане, озъртайки се гузно и ослушвайки всеки звук, идващ от посоката на България, безмълвно, но с усмивка, ни подаде кошницата на баба ми, напълнена с ягоди от поляната.

И в това горещо лятно пладне, когато донесох пълната кошница с ягоди, майка ми по време на обяда ми разказа, че точно там на Рудината, на браздата срещу поляната с едрите ягоди, през лятото на 1949 г. била убита леля й Советка. Говедарувала в Рудината, а куршумът долетял от посока на Югославия. Югославските граничари официално съобщили, че била убита при опит за нелегално минаване на границата. Един неин съседнин, също говедарувал в Рудината, намерил трупа й, строполил се точно пред браздата. Видял, че главата и гърдите й били в посока на България. И през тази нощ на горещата 1967-ма година потресаващи мисли завърлуваха в главата ми, породени от язвени въпроси: Кой е убил баба Советка? Някой от югославските ли граничари, някой от бащите на тетинчовците ми от Хърватия, Босна или Черна гора?

*

В същия ден, преди слънчев залез, пред къщата на дядо Анастас пак се бяха насъбрали уморените от коситба съседяни. Седнали на трикраки дървени столчета край чамова масичка със стъклени чаши с джанкова ракия на нея, коментираха посещението на Тодор Живков в Югославия. Мненията им с много въпросителни, дори и с удивителни. Въпреки че много добре знаеха как е да живееш край граница и как се чувстваш, когато от нещо те отдалечават, нещо, което са разделили на две половинки, а едната ти взели. Винаги се питаха тези мои съседяни на кой език да мислят, а на кой да говорят. Но това не важеше за Мълчаливеца. Прекарал осем години в ада на голия остров в Адриатическо море, защото брат му, поради привържеността си към Съветския съюз и Сталин, избягал пред югославските патрули, пресякъл браздата и се скрил в гъстите гори на България. Същата вечер арестували Мълчаливеца. Осем години не го бяха виждали. Върна се кожа и кости и без усмивка. И от този ден нито дума не чуа от него. Той само си седеше на крайното столче пред

къщата на дядо Анастас, почистваше трохичките от масичката, на която беше сложена чашката му и съсредоточено и заблудено гледаше дълбоко в земята. И никой никога не успя да улови поне един негов поглед. По радиото пак даваха новини, пак говореха за срещата на Тито и Живков. А Мълчаливеца и по-нататък гледаше в земята и от време на време попииваше по глътка от джанковата ракия. Единственото ново, което тази вечер съселяните му забелязаха, беше десният му юмрук. Беше стегнат по-силно от обикновено.

*

Коситбата в Падината напредваше. Широки и гъсти откоси оголваха ливадите, пъстрите отсечени цветя се сливаха в един артомат със съхнещата трева, пчелите и другите насекоми се сбогуваха със соковете им с жално жужене. Уморените косачи насядаха под дебелия сенки на джанковите дървета. Потта залепила ризите за гърба им, жадните им устни едвам се отделяха от отвора на бутилките с вече жежката вода, сякаш лятната жажда с най-силно лепило ги беше залепила. Трескава тишина царуваше. Последните откоси изсмукаха и последните им сили и им донесоха сладостна лятна дрямка. Дрямка прекъсната от остър рев на двигател на кола, изръмжал горе над ливадите, там, където в една линия бяха наредени кошарите им. Познаха джипката на Тодор Изворски, работещ в Автотранспортното в Босилеград. Всички обърнаха глави в посока на вече паркираната джипка край дядо Стояновата кошара. В един миг се изправиха и с любопитен поглед щателно разгледаха стареца, на когото Тодор с двете си ръце помагаше да слезе от джипката.

В куцото и нагърбено деветдесетгодишно старче с дълги руси мустаци разпознаха първия си учител Страхиня Грубач. Първият им учител в Кралството на СХС през 1920 година пристигнал дори от Бая Лука. Спомените, каквито и да са, винаги предизвикват странни чувства. Понякога и необясними. И учениците на учителя Страхиня хвърлиха косите на полозите и се затичаха в посока на паркираната джипка.

*

Пред всяка задушница в главата на баба Евдокия винаги се връщаше картината от 1919 година. От онзи язвен ден, когато начертаната от французите нова гранична бразда раздели селото и махалата им мина в Кралството на СХС, а гробищата им останаха в Царство България. Болка стягаше сърцето на баба Евдокия, докато от Чукара гледаше сивите гробове на родителите си. А тази болка най-силно стягаше, когато се приближаваше Задушница, защото тъкмо тогава най-много граничари кръстосваха и отсам и оттам граничната бразда пред гробищата. Но през 1924 година, точно в полунощ на „Черешова“ задушница, българските граничари забелязаха „светещи гробове“. Видяха, че пред четири гроба бяха запалени дълги жълти свещи, забити в дълбока чиния с варена пшеница, а край нея - питка, късче от баница и напълнена ракийска чашка с жълта джанкова ракия. Скрити зад широкото стъбло на един храст на Чукара, баба Евдокия и съседката й Станка се увериха, че българските граничари няма да загасят запалените свещи.

Видяха, че войниците само се спряха, бързо се прекръстиха и изчезнаха в дълбоките храсталаци. Баба Евдокия и съседката й Станка почувстваха, като че ли сърцата им се бяха разкъсали на две части. В едната чувстваха удовлетворяваща вълна с освобождаваща лекота, а в другата болка – непремостима и неизлечима.

*

Същата тази вечер у Георгиеви се беше събрала голяма тълпа. Всички съседи дойдоха да видят учителя Страхиня. Учителят, седнал на едно трикрако столче, с треперещ глас им каза, че едно от предсмъртните му желаниа било още веднъж да види крайграничното село и да се срещне с първите си ученици. Нагърбеното старче все още помнеше имената на двайсет и осемте си ученици. От пазвата извади и снимка, а на нея невръстни дечица, остригани нула номер, в балени и износени дрехи. Учениците му добре помнеха деня, когато ги вкараха в мрачната и изпълнена с воня на мухъл и „чамовина“ ученическа стая в старото училище, когато буквите „я“, „ю“, „щ“ и „ъ“ им смениха с „ъ“, „ъ“, „ъ“ и „ъ“, а Левски, Ботев и Караджата с Милош Обилич, Танаско Раич и Стеван Синджелич. А най-много бой изядоха от учителя си поради това, че не правеха разлика между „ъ“ и „ц“ - и „ъ“ и „ц“ и че много грешеха падежните форми в сръбския език.

*

И в полунощ на „Черешова“ задушница през тази 1967-ма година баба Евдокия и съседката й Станка пак се бяха притаили пред широкото стъбло на стария храст на Чукара. С вързани

бохчи, а в тях чинии, шишета, чаши. И свещи. В тази съблазнителна лунна нощ, точно пред гробищата, и отсам и оттам граничната бразда стоеха граничари. Двете старици упорито чакаха, с голямо търпение, но граничарите не помръдваха от местата си. През цялото време сърцата на двете старици се късаха от болка, а съзвиз се сливаха низ бузите им. Но преди да се приберат назад и двете се стъписаха и бяха приковани за местата си от картината, която виждаха. Там, над гробниците на дядо Ефтим и дядо Николчо, от сиянието на лунната светлина се бяха очертали два мъжки образа.

*

На следващия ден, на Петдесетница, Света Троица, Николови служеха „служба“. „Колач“, „жито“, „ракия“, „манджа“. В чест на празника, с уважение и почит към душите на починалите и за здраве и благоденствие на онези, които празнуват и почитат „службата“. Стопанинът на къщата дядо Колю благодареше за присъствието на съседите си и на първия си учител. А през цялото време учителят Страхиня се топеше от удовлетворяващи чувства. Сърцето му се напълни с радост, когато се увери, че селяните от това крайгранично село все още служат „службата“ си по стар стил.

Но дядо Колю забеляза, че на „службата“ го няма скъпият му гост от България. Илия от Горни Кортен. Този овчар, далечен роднина на дядо Колю, всяко лято на Света Троица успяваше да мине граничната бразда там, където граничарите най-малко го очакваха. На голям риск се подлагаше този кортенец, защото на „службата“ винаги присъстваше и по някой граничар от югославската застава. Но през цялото

време на службата Илия и зъб не обелваше. Само гледаше да бъдат напълнени чинията и чашата на масата пред него. А селяните от махалата все му викаха Илия Кривоपालаначки или Илия Македонец.

„Службата“ у Николови беше в най-силен разгар, когато внукът на дядо Колю, Димитър, студент по икономика в Скопие, събщи на „службарите“, че по радиото чул, че Тодор Живков напуснал срещата с Тито по-рано и си заминал за България. С Тито пак се скарали заради македонския и малцинствените ни въпроси. Всички замлъкнаха. Зацари язвена тишина. И всички, за разлика от предишните години, се сбогуваха с домакина по-рано.

И на учителя от Бая Лука не му се щеше да ношува при учениците си. Стана от масата, благодари на стопанина и каза на шофьора си да включи двигателя на джипката. Учениците му се сбогуваха с него, но нито шише с джанкова ракия не му подариха.

Само Мълчаливеца все още седеше на мястото си край все още неизпразнената софра. Компания му правеше внукът на дядо Колю, студентът Димитър. Малкото радио пред тях на масата предаваше коментари от неуспешните разговори между Тито и Живков. Мълчаливецът стана от стола, вдигна дясната си ръка, стегна юмрук колкото можеше най-силно и с него удари в масата, така че всички чинии и чаши иззвънтяха и подскочиха. Погледът му стана зверски, а гласът му отекна адски:

„Мамката!... И на ..., изкрещя той и цялото му туловище се строполи върху масата.

*

Джипката с учителя Страхиня подскачаше по буците на селския път, минаващ през село Извор в посока на Босилеград. През цялото време учителят и шофьор нито дума не размениха. Сърцето на учителя се бе изпълнило с гнет и разочарование. Не можеше да повярва, че след толкова десетилетия учениците му и потомците им все още не правеха разлика между „ъ“ и „ц“ - и „ъ“ и „ц“ и не бяха научили падежните форми от родния му език.

Джипката се беше изкачила на най-високото било над центъра на село Извор, когато откъм Ресенско се чу биене на камбана. Биеше на умряло.

*

На следващата заран аз и братовчед ми от Македония изкарахме стадото с овцете по Рудината. Беше горещ ден и овцете търсеха място за пладнуване. А най-подходящо място беше урвата срещу поляната с все още зреещите ягоди. Подгонихме стадото в тази посока, но югославските граничари ни спряха със строг вик и силна закана. Онези същите, с които пред слънчевия залез играехме топка, на които откъсвахме най-ароматните домати от градините във Вирове и на които съобщавахме коя наша леля утре ще говедарува в Рудината.

Спуснахме се със стадото в посока на махалата празни и съкрушени. Но изведнъж в това горещо пладне ни лъхна нежен, прохладен ветреца. Донесе ни аромати от зрели, все още небрани ягоди.

В Белград, 5 юли 2022 г.

РЕПУБЛИКА СЪРБИЯ
ОБЩИНА ДИМИТРОВГРАД
Общинско управление Димитровград
Отдел за селско стопанство и опазване на околната среда
№ 501-89/2022-14/1
Дата: 03.08.2022 год.
Димитровград
Б.К.

УВЕДОМЛЕНИЕ

Относно подаден иск за решаване във връзка с необходимост от оценка на въздействие върху околната среда

На основание чл. 10. алинея 1., а във връзка с чл. 29. алинея 1. и 3. от Закона за оценка на въздействие върху околната среда («Сл. вестник на Р. Сърбия» 135/04,36/09), компетентен орган за оценка на въздействие върху околната среда към Общинското управление Димитровград даде следното уведомление относно подадения иск за решаване във връзка с необходимостта от оценка на въздействие върху околната среда.

Уведомяват се обществеността и заинтересованите органи и организации, че носителят на проекта, предприятието ТЕЛЕКОМ СЪРБИЯ а.д., от Белград, ул. „Таковска“ № 2, подаде искане до Община Димитровград за решаване във връзка с необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) – реконструиран съществуващия източник ЗАВАРЕНО СЪСТОЯНИЕ на проекта на радиобазовата станция за мобилна телефония „PI10/PIU10/PI10C240/PIU10 Prtoropinci“ ТЕЛЕКОМ СЪРБИЯ А.Д., на кадастрален парцел № 2197, КО Вълковия, на територията на Община Димитровград, на 28.07.2022 година, вписан под № 501-89/2022-14.

Заинтересованите граждани могат да проверят съдържанието на искането всеки работен ден от 10-14 часа в помещението на Отдела за селско стопанство и опазване на околната среда, ул. „Балканска“ № 12, и да предоставят мнението си в рамките на 10 дни от деня на публикуване на уведомлението.

ОТДЕЛ НА МЕСТНА ДАЊЧНА АДМИНИСТРАЦИЯ,
СЕЛСКО СТОПАНСТВО И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
Борис Котев

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА ДИМИТРОВГРАД
Општинска управа Димитровград
Одсек за пољопривреду и заштиту животне средине
Број: 501-89/2022-14/1
Датум: 03.08.2022.год.
Димитровград
Б.К.

ОБАВЕШТЕЊЕ

о поднетом захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину

На основу чл. 10. став 1., а у вези са чл. 29. став 1. и 3. Закона о процени утицаја на животну средину («Сл. гласник Р. Србије» 135/04, 36/09), надлежни орган за процену утицаја на животну средину при Општинској управи Општине Димитровград даје следеће обавештење о поднетом захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину.

Обавештава се јавност и заинтересовани органи и организације да је носилац пројекта, предузеће ТЕЛЕКОМ СРБИЈА а.д., из Београда, ул.Таковска бр. 2, поднео Општини Димитровград Захтев за одлучивање о потреби процене утицаја на животну средину - реконструисан постојећи извор ЗАТЕЧЕНО СТАЊЕ пројекта радио базне станице „PI10/PIU10/PI10C240/PIU10 Prtoropinci“ ТЕЛЕКОМ СРБИЈА а.д., на катастарској парцели бр. 2197, КО Влковија, на територији Општине Димитровград, дана 28.07.2022. године, заведен под бројем 501-89/2022-14.

Заинтересована јавност може да изврши увид у садржину захтева сваког радног дана од 10-14 часова у просторијама Одсека за пољопривреду и заштиту животне средине, ул. Балканска бр.12 и достави своје мишљење у року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења.

ОДСЕК ЗА ЛОКАЛНУ ПОРЕСКУ АДМИНИСТРАЦИЈУ,
ПОЉОПРИВРЕДУ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Борис Котев

На основание чл. 102, ал. 2 и 3 от Закона за служителите в автономните области и единиците на местното самоуправление ("Държавен вестник на РС", № 21/16, 113/17, 95/18, 114/21, 113 /17 - др. закон, 95/18 - др. закон, 86/19, 157/20.др. закон и 123/21 – др. закон) и Публичния конкурс за срочно наемане на стажанти в Общинската администрация на Община Цариброд, № 111-4/22-14/2 от 19.07.2022 г., началникът на Общинската администрация Цариброд дава

СЪОБЩЕНИЕ

Конкурсът за срочно наемане на стажанти в Общинската администрация на Община Цариброд, № 111-4/22-14/2 от 19.07.2022 г., за работните места „Дейности по съставяне и изпълнение на бюджета и Главен счетоводител на главната касова книга“, е публикуван в интернет презентацията на Община Цариброд www.dimitrovgrad.rs, на таблото за обяви на Община Цариброд и в междубодинския вестник на български език „Ново Братство“.

Срокът за подаване на заявленията за участие в конкурса е 15 дни от публикуването на обявата в ежедневника "Данас".

Изпраща се до:

- Ежедневника "Данас",
- Вестника на български език "Ново Братство",
- Конкурсната комисия.

№ 111-4/22-14/3

В Цариброд, 19.07.2022 г.

НАЧАЛНИК

Драган Голубов юрист, с.р.

Босилеградски планинари се качиха на планина Радан

Единадесет планинари, членове на Спортното сдружение за планинарство „Младост“ от Босилеград, участваха в Деветото традиционно изкачване на планина Радан, което организира Планинарско-колхозничкият клуб „Змай от Радан“ от Бойник. В инициативата се включили около 300 планинари и любители на пешеходния туризъм от Сърбия и Македония.

Председателят на босилеградското планинарско сдружение Симка Джонева заяви, че са изминали общо 17 кило-

метра в двете посоки - от село Боринце до най-високите върхове на планина Радан - Свети Петър (1148 метра надморска височина) и Камен (1050 метра).

За всички участници в изкачването организаторите осигурили безплатен обяд, а при минаването през село Майковац любезните жители им предлагали закуска, кафе, чай и сок.

И този път транспорта за нашите планинари осигури Община Босилеград. П.Л.Р.

Тъжен помен
На 2 септември се навършват ШЕСТ ТЪЖНИ МЕСЕЦА,
откакто ни напусна нашият мил и непрежалим

ИЛКО ДИМИТРОВ ЧЕДА
от с. Брайковци

На този ден от 11 часа ще отслужим панихида на селските гробища. На неговия вечен дом ще сложим цветя и ще си спомним за милия му лик и дело.

Каним близки и познати да ни придружат.
Съпругата Латинка, синът Сърджан, дъщерята Оливера, снахата Цеца, зетят Георги, внуците Дарко, Душан, Борис и Лука, сестрата Виолета и братът Делча със семействата си

На 6 септември се навършват ДЕСЕТ ГОДИНИ, откакто не е с нас обичаният ни съпруг и баща

СТАНКО ТОМОВ

от Цариброд, по потекло от с. Скървеница
Времето няма да заличи хубавите ни спомени за теб. Благодарим ти за всичко, което стори за нас. Почивай в мир, вечна и блажена да бъде паметта ти!
От семейството

IN MEMORIAM МОМИР ТОДОРОВ (1950 – 2022)

Тези дни си отиде Момир Тодоров - журналист, писател, преводач ...

След боледуване той се пресели в отвъдното, но остави непреходно дело, създадено вследствие на щедрата му отдаденост към четирите големи любви: семейството, журналистиката, литературата и родния край.

Всичко започва в с. Пъртопопинци. Вдъхновен от природните дадености на родното си село, разположено в полите на Видлич планина, от влюбеността на съселяните му в земята и животните, от тяхната мъдрост и задушевност, той още от малък, като че ли осъзнава, че тези природни и човешки ценности ще му бъдат пътеводител в неговото израстване и развитие. Те го водят по време на ученическите му години в Пъртопопинци, Смиловци и Цариброд, следването му във Филологическия факултет в Белград, а и по време на преподавателската му дейност в Босилеградската гимназия, журналистическо-редакторската му дейност в Радио Ниш и в Издателство „Братство“.

1. От всички свои любви Момир остави скъпи ценности: със съпругата Емилия отгледаха два деца, а те свои деца – обичаните внучета на баба и дядо.

2. От журналистическо-редакторската дейност останаха много радио-предавания, репортажи, обзори... Нека напомним само репортажа му за писателя Детко Петров, с който са роднини и съселяни, излъчена в телевизионното предаване „Журнал“ ...

3. От отдадеността му на литературната дейност останаха неговите стихове и разкази, публикувани в списанията „Мост“ и „Другарче“ и в-к „Братство“. Останаха и преводите му на творби на български литературни творци на сръбски език, публикувани в списанията „Савременик“, „Градина“, „Стремљења“ и др. Някои негови разкази, примерно „Аберът“ е включен в една от христоматиите по български език и литература за основните училища. Нека да изтъкнем и това, че този разказ получи награда от конкурса на списание „Мост“, който се организираше ежегодно и чрез който бяха забелязани и се утвърдиха голям брой творци от българската народност в Сърбия.

4. Родният му край с природните дадености и хората със своите умения и мъдростта си бяха опорната точка, която го крепеше и трайно вдъхновяваше.

Момир написа стойностни стихове и разкази, които са неоспорим принос към нашата културна идентичност.

Поклон пред лика и делото му!

Денко Рангелов

В СПОМЕН НА МОМИР ТОДОРОВ

Неувяхващи са спомените от нашите ученически години в Царибродската гимназия, когато сърцата и душите ни бяха заредени с приятелска обич и мечти за бъдещето ни... Тези добродетели ни бяха пътеводители по житейските ни пътища все до днешни дни. Раздялата ни с теб е травматична и тежка, но сърцата ни са наситени и с гордост, че сме имали такъв съученик и голям приятел!

Поклон пред светлата ти памет!
От съучениците и приятелите: Денко, Благой, Стоян и Георги

МОМИР ТОДОРОВ (1950 – 2022)

Коварната болест ни отне Момир, най-скъпия баща, дядо и съпруг. Ние, неговите най-мили, винаги ще сме му благодарни за добрините и любовта, с които щедро ни даряваше. Болката и тъгата, които чувстваме след загубата, никога няма да утихнат. Беше човек, какъвто само може да се пожелае, и затова тази болест беше твой несправедлив край.

Львовската ти борба срещу тази чума даваше сили и на нас да оцелеем в борбата. Наричахме те дядо-герой, вярвайки, че ще се случи чудо и ще ни оздравееш. Ти остана победител в нашите сърца, където винаги ще се грижим за теб с такава топлина и любов, с каквито ти се грижеше за нас.

Панихида по повод изминалите 40 ДНИ, откакто ни напусна обичаният ни съпруг, баща и дядо, Момир Тодоров, ще бъде отслужена в събота на 3 септември от 9 ч на гробищата в Долна Врежина, Ниш. Каним роднини и приятели да ни придружат.

Твоите най-мили: съпругата Емилия, синът Милан и дъщерята Милица със семействата си и братът Иван със семейството

IN MEMORIAM ОТ ПОГАНОВСКО ОВЧАРЧЕ ДО ЖУРНАЛИСТ И ПРЕВОДАЧ МАТЕЯ АНДОНОВ (1935 – 2022)

Роден в китното село Поганово, закръмен с богатото културно наследство, особено от светинята Погановски манастир и уникалното ждрело на река Ерма, от чиито прелести и природни чудеса се вдъхновява и големият български писател Алеко Константинов и написва пътеписа „Какво, Швейцария ли?“ Вдъхновен от трудолюбието на своите предци и от благородната дейност на местното училище, Матея още от малък се насочва към утвърждаването на тези ценности.

Съвсем малък, като ученик в долните класове, през летните ваканции той става овчарче. За разлика от другарчетата си в шарената торбичка освен хляб, домати, чушки и сирене винаги си носи и книги - с разкази от Елин Пелин, приказки от Ангел Каралийчев, басни от Доситей Обрадович и др. Когато по време на летните горещини

овцете пладнуват, той чете, седнал под дебела сянка на разклонена дива круша. Така у него се заражда любовта към писаното слово и изкуството изобщо, която ще му стане пътеводител и вярно ще го съпътства все до края на живота му.

След завършване на основното училище в родното си село, Матея се записва в Царибродската гимназия, където още повече заобича литературата. С гордост често изтъкваше дружбата си с Детко Петров, Милорад Геров, които тук правят първите си творчески опити. Следва и завършва Полувисшето педагогическо училище. Работи като преподавател по сръбски език в основното училище в с. Биляча, край Буяновац, а след това се връща в родния си край и започва да работи като преподавател в ОУ „Христо Ботев“ в Поганово. Аз тогава бях петокласник и той ни преподаваше сръбски език и обществознание. Още помня неговите часове. Насърчаваше ни да рецитираме и да пишем свободни съчинения и стихове, да записваме приказки, легенди, народни песни от своите баби и дядовци... Той дейно сътрудничеса с вестник „Братство“, в който публикуваше информации от дейността на училището, което тогава имаше над 300 ученици, както и

за тогава мощната земеделска кооперация, репортажи за скотовъди, малинари и др. И благодарение на тази кореспондентска дейност, той наскоро заминава в гр. Ниш и започва журналистическата си кариера в Издателство „Братство“.

През тези години (1961/62) вестник „Братство“ е единствената печатна медия на български език в тогавашна Югославия и има голям тираж. „Другарче“ започва да излиза 1963, а списанието „Мост“ през 1965 година. Андонов бива радушно посрещнат от тогавашните ръководители и колеги, а както често говореше:

- Беше трудно, но и предизвикателно, тъй като бях осъществил голямото си желание. И така от журналист-сътрудник минава през всички фази в тогава установеното журналистическо развитие и най-дълго е редактор на страници в седмичника „Братство“.

Дълги години по един ден в седмицата отиваше на командировка в Звонския край и Бабушница, където следеше работата на Общинската скупщина, дейността на предприятията, пишеше репортажи за Звонска баня, за учители, строители, земеделци, овчари, пчелари... за съдбите и поминъка на хората.

Старяеше се да бъде журналист-разследвач. За успехите и подвизите пишеше обзори, но не бягаше и от горещи теми, пишеше коментари за нередното, за далавери и лоши прояви...

С цел да ги насърчи и утвърди, търсеше и публикуваше портрети на млади таланти не само в областта на литературното творчество, но и в сферата на спорта, музиката, пеенето, танците и пр.

Андонов бе и изтъкнат преводач. Превеждаше от сръбски на български език учебници и наръчници за нашите основни училища, издавани от Завода за учебници в Белград, както и книги, издавани в рамките на книгоиздателската дейност на „Братство“.

До края на живота си бе оторизиран преводач по български език към Окръжния съд в гр. Ниш.

Учениците, на които преподаваше в погановското училище, и днес му викат Матея даскалат, а многобройните читатели на „Братство“ – Матея новинарат!

Слава на журналиста, учителя и преводача Матея Андонов!

Денко Рангелов

Тъжен помен

На 28 август се навършва ЕДНА ГОДИНА от смъртта на нашата мила и непрежалима

Нада Велинов, от Църнощица (1939 - 2021)

Панихидата ще отслужим на 28 август (неделя) на гробището в местността Две реки в село Църнощица. Вечно ще пазим от забрава хубавите спомени за теб и за твоите добрини!

Поклон пред светлата ти памет! Почивай в мир!
Опечалени: дъщерята Цветанка и синът Симеон със семействата си

Вечна и блажена памет!

На 4 септември се навършват ДЕСЕТ ГОДИНИ, откакто напусна този свят, за да живее вечно с Господа, обичаната ни съпруга, майка и баба

ВЕЛИКА ХРИСТОВА

От Цариброд, по потекло от с. Нашушковица
Благодарим ти, че беше с нас тук на земята.
Благодарим ти, че ни чакаш там на небето.

Бъди блажена в Божиите дворове!
От най-близките

Манчин рабуш

Тито, Тито ѝе највише крив што селата опустеше...

Але-ле..., помори ни жегата, братствадзий! Здравейте! Надам се да сте сви „на брой“, да сте ми сви живи и здрави, макар че летото ѝе много жежко. Ка бео млад не ми смитае ни студат ни жегата, после поче да ми смита само студат, а сѣга, кико остаре, почеше да ми смитаю и ѝедното и другото. Ко се старее све по-помалко и по-помолко човек мане да може да издѣржа све. Организамат се архи, кѣрвните судове се спѣшкую, живците попушаю... Од ѝеднога човека преди године бео чул ѝедну реченицу која беше много паметна, па гѣу запамти. Он рече: „Кико човек улази у старе године, бродат требе да му упловљава у мирну луку.“ Теѝе думе означаваше у ствари това кико човек ка узлезе у старос све по-помалко и по-помалко требе да има разлог да се потриша, да се стреси-ра, да се траумира...

Ја сам теѝе нѣгове речи, тују нѣгову мисъл (кою мож ѝе и од другога чул, па гѣу ѝе само он изговорил, неznam?) добре запамтил, тека да сѣга и кига имам разлог да се нервирам, ја се не нервирам, праим се да не сѣм чул, да се неѝе десило ниша лоше, та да могу и далѣе нормално да си функционишем.

Тѝа дни срето и поговори у чаршијуту с Мику Контруту, кој изгледа неѝе од никога чул такву мисъл, и без обзира што узлезе у дѣлоку старос, настаи да се нервира за све и сваца, да се разправља с ѝеднога-другога за било кве важне и неважне работѣ. Прекорат Контрата му наденуше ѝош ка беше дете. Само се разправљаваше с децата. Њедно дете например каже: „‘Стоядинат’ ѝе по-добро возило од ‘Фичуту’“, а он контрира: „Е, неѝе, ‘Фичата’ ѝе по-добра од ‘Стоядинатога’“. Друго дете рече: „Дай да ритамо кожену топку. Те, на мене татко јучѣра купи коженяк, па дай да га пробамо“, а Мика че одговори: „Е, неѝе тека, по-убаво ѝе да се игра фудбал с гумену топку, што гѣу праи ‘Тигар’ у Пирог“. Трекѣо дете каже: „Дай да идемо да се купемо на Бачевскијат јаз“, а Мика отвѣрне: „Е нема там да идемо да се купемо, че идемо да се купемо на Лукавачкијат јаз, там ѝе по-убаво и водата ѝе по-чиста. А и по-убава девојчетѝа тамо иду, па да нѝим се понабацуѝемо. Кво чидемо на Бачевскијат јаз, тамо иду само две-три липцотине, никакве несу. Кој знаѝе ка су се заднѝи пут купале у каду, смѣрду ко порове, на јазат иду да стуре само големуту шроку.“ И тека Мика стану Мика Контрата. Ако у чаршијуту некому кажеш само Мика, никој нема да знаѝе за кога говориш. Ама ако речеш Мика Контрата, тѣгај сви знаю за кога станѝуѝе дума.

Ја га прѣв заорати:

- Абе, Мико, иде ли у Смиловци на „Сусрети села“?, а он че рече:

- Ма, кви бе „Сусрети села“!!! Кво

млатиш. Усталом, ја сам, еве, 30 године грађанин, у град живеѝем, па кво чидѣм тамо да се сусреќѣм сѣс сѣлѝаци. Кој си живѣе на село, тѝа нека се сусреќѣ, а мене нека ме зай...у.

Видо ја да си ѝе Мика остал истијат. Само контрира. Разговорат ни се настаи тека:

Ја: - Абе, Мико, ти, па, да га ѝем, очеш да кажеш да у грађански рат сѣлѝаци не би требало да учествују.

Мика Контрата: - Ма, кво пак млатиш! Какѣв грађански рат, какви бакрачи. У грађански рат работѣте нека си опраю грађанѣте.

Ја: - Па, што си, Мико, против „Сусрети села“ и против това на такве приредѣе да не мож да учествују грађанѣе. Ли паре за такве прояве не дава ни народат, ни общината, неѣо дѣржавата?

Мика Контрата: - Дѣржавата нека даде паре тука да се отворѣ фирмице, младите да има кудѣ да работѣ, да зарадѣју, а не да буаю по Бѣлгарију, да минѣю по 100 и повише кѝлометра на дѣн да би могли лебацат да си осигураю. „Сусрети села“, како ли па не. Това су приредѣе народат ѝош повише да се затупи и да се посѣлѝачи, па да мане да мисли за това кво ѝе паметно, битно и вредно. У 21 век че вѣрљамо камик од рамо и че натѣзамо јуѣе ко..., ко..., неандѣрталците.

Ја: - Мани, бе, Мико, не се сове у „Сусрети села“. Нека народат малко се провесѣли, разоноди, подсѣти на народнѣте традициѝе, обичаѝи... Па ако очеш, нека народат малко пине и ѝедне, ѝѣр това ионака ѝе на чужде разносѣе, дѣржавата ѝе дала паре за това, никој од нас царѝброджанѣе си неѝе бѣркнул у дѣп...

Мика Контрата: - Абе, ја ти само кажем ко ѝе дѣржавата могла да даде парѣте и за по-паметне работѣ. Онија Кѣркобабѝч че ревитализуѝе сѣлата. Што се он не вѣрне на село да живѣе, па там нека развива сточарство, ратарство, градинарство... Нѣго седал у фотѣљу и само измишља ѝедно друго. Сечаш ли ко Вѣља Илич навремето беше рекѣл за бащу му Њоцу, кој исто беше заседал под старе године у фотѣљу ко синатога му сѣга, па из нѣу нестѣше да излезне. „Њован Кѣркобабѝч изгледа да хокѣе да га сахранѣ о државном трошку“, рече тѣгај Вѣља.

Ја: - Ма, сечам се ка рече това Вѣља, ама, ти па сѣга, Мико, поче да нападаш човеци по азбучни ред. Те крив ти тѝа, те крив ти онија...

Мика Контрата: - Тито, Тито ѝе највише крив. Он напраи та сѣлата опустѣше. Навлѣче народ по градоѣте да работѣ у индустрију, индустријата пропаде, народат остаде без работу, а на село нема кудѣ да се вѣрну. Све пропадло. Требе два дѣна да се маа с косу и да се тепа сѣс сеќѝиру, та да се

изчисти дѣжнглата, да се мож до кукѣте стигне. Тито, све засмр...и. Сѣлата пропадоше, а од градоѣте напраи пѣрдио...ѣе. Никој ниша нече да работи, никој нече да се пошѣено озноѝи, а свако оче убаво да се наруча, да се напиѝе, да се проведе... Епа, нема, мац!

Ја: - Е, сѣга ти ѝе па и Тито крив... И до нѣга стѣже...

Мика Контрата: - А, ѝок, крив ѝе деда ми Мѝялко...

Видо ја да с Мику Контруту нема излазѣне на краѝ, па поче, што би се рекло културно и на сѣрѣбски, „да разговор приводем краю“. Било кво човек да рече, Мика си има спреман одговор кој по принцип ѝе контра од това што ѝе другѝят рекѣл. Вальда си га тека кара. Текѣв си се ѝе вальда родил. Само се ја на самога сеѣе не могу начудим, што га

уопшѣе од време на време заговарам, та си стварам јадѣе.

Сѣти се ко да га „ѣскивирам“ на културан начин:

- Мико, ма, при „Хинка“ кока ѝе стигал шѝкѣер. Е, народ се рѣди. Ја да идем да се рѣдим да купим некоѝе кѝло, че ми требе за у дѣѝбруту.

Мика ми одговори у своѝ стил:

- Иди, иди, купи си и зѣѝтин ако има, и брашно, и квасѣц..., све че нестане, све има да нема кико ѝе почѣло...

Измѣкну се ја најзад од Мику Контруту и у тѝа момент ми паде на памет онија стих на Нѣгоша: „Што се кусо роди, то време не залѣчи.“

Аѝд, уздрављѣе, братствадзий! И пазѣте се одѣ жегуту. И од такви ко што ѝе Мика Контрата, да не берѣте јадѣе ко ја.

За втори пѣт цѣфнал люляк!

Преди години писахѣме за подобно јавлѣние, коѣто забѣлѣзахѣме през ѣсѣнта, този пѣт обаче цѣят на люляковѝте дрѣвчѣта се появи през лѣтото, по-точно през јули месѣц. Забравѝли сме каква бе зимата тогава, но ако са точни народните

вѣрѣвания, че това ѣ знак на идѣваца лѣта и мразѣвѝта зѝма, нѣма да ѣ лошо да се приготѝвим по-добре за неѣа. Но до зимата има ошѣе време, сега нека да се полюѣуѣамѣ на люляковѝте цѣѣта през лѣтото.

Д.Х.

